

3. Немченко Т., В'юник О., Сторожук О. (2024). Соціально-трудова потенціал населення в умовах цифровізації зайнятості та інноваційних змін в економіці. *Економіка та суспільство*. 2024. № 69. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-69-54>.

4. Семикіна М.В., Дмитришин Б.В., Бугаєва М.В. Цифрові трансформації та інтелектуальний бізнес: нові перспективи розвитку людського потенціалу та соціально-економічних систем. *Економічний простір*. 2025. № 199. С.113-121. <https://doi.org/10.30838/EP.199.113-121>.

5. Лісогор Л. С., Нестеренко В. В. Формування та реалізація трудового потенціалу регіонів та громад як основа забезпечення їх сталого розвитку. *Економіка і організація управління*. 2020. № 2 (38). С. 20–30. URL: <https://jeou.donnu.edu.ua/article/view/9377>.

УДК 338.43:338.246.027

*Слободян В. В.,
здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти
(Науковий керівник: д.е.н., професор Зайченко В. В.)
Центральноукраїнський національний технічний університет
м. Кропивницький*

ГРАНТОВІ МЕХАНІЗМИ ПІДТРИМКИ АГРАРНОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Масштабна війна суттєво вплинула на те, як функціонує українська економіка, що призвело до відчутних втрат у виробництві, логістиці та фінансовій сфері. Незважаючи на це, аграрний комплекс зберіг свою критично важливу функцію у гарантуванні продовольчої самодостатності країни, підтриманні фінансової рівноваги та генеруванні валютних прибутків. Фактично, саме сільське господарство виявилось однією з небагатьох галузей, яка не зупинила свою діяльність навіть за умов бойових дій, надаючи опору місцевій економіці.

Ключова роль аграрного комплексу підкреслюється його вагомих внеском у формування загального внутрішнього продукту та розбудову зовнішньої торгівлі. На міжнародній арені Україна досі утримує позиції одного з найбільших постачальників зернових, олійних культур та продуктів їхньої переробки. Хоча логістичні шляхи були заблоковані, витрати на виробництво зросли, а доступ до ресурсів обмежився, агрофірми продемонстрували здатність пристосуватися до непростих реалій ведення бізнесу та підтримувати стабільність випуску продукції.

Державні та міжнародні грантові ініціативи відіграють ключову роль у забезпеченні стабільності для тих, хто працює в аграрній сфері. Нині грантова допомога виступає одним із найдієвіших інструментів задля стабілізації роботи ферм, стимулювання зростання малих та середніх агропідприємств, сприяння розвитку переробних потужностей та утримання робочих місць на селі. Помітний розвиток отримали механізми фінансування через Державний аграрний реєстр, ініціативу «Власна справа», а також спеціальні гранти на розвиток садівництва, тепличного комплексу та переробного сектору.

Міжнародні інституції та донорські фонди надають значну підтримку аграрному комплексу України. Серед найбільш активних учасників виділяється організація Mercy Corps, яка впроваджує проекти підтримки як для фермерських господарств, так і для агробізнесу в цілому на території України. Ці програми націлені на надання фінансової підтримки сільгоспвиробникам, відновлення їхніх виробничих процесів, допомогу малому бізнесу та гарантування економічної життєздатності територій. Посилена увага приділяється фермерам, які постраждали від бойових дій і потребують ресурсів для поновлення своєї господарської діяльності.

Ключову роль у впровадженні інструментів допомоги для аграріїв відіграють місцеві структури управління. Вони відповідають за узгодження програм фінансової підтримки, надання потрібної інформації агропідприємствам та налагодження зв'язків із закордонними спонсорами. На Кіровоградщині ці обов'язки покладені на Департамент агропромислового розвитку Кіровоградської обласної державної адміністрації. Його робота сфокусована на стимулюванні зростання аграрного виробництва області, наданні консультацій фермерам та сприянні у залученні коштів через гранти.

Попри досягнуті успіхи завдяки грантовим ініціативам, існують певні перешкоди, що знижують загальну результативність допомоги агросектору. Серед найбільш відчутних труднощів – бюрократія в оформленні паперів, недостатнє інформування фермерських господарств, дефіцит кваліфікованих порад та обмежений доступ до фінансових джерел для дрібних виробників. У нинішній час нагальною є потреба в оптимізації методів інформування агробізнесу, посиленні роботи консультаційних служб, а також у впровадженні цифрових рішень для взаємодії між державними установами, міжнародними фондами та аграрним бізнесом.

Отже, грантові фінансові інструменти залишаються критично важливими для збереження економічної життєздатності України під час воєнного стану. Якість їх застосування безпосередньо визначає стабільність аграрного виробництва, динаміку регіональної економіки та спроможність держави забезпечити себе продовольством. Подальше вдосконалення системи грантової допомоги, розширення міжнародної співпраці та посилення консультативної підтримки агровиробників мусять стати головними пріоритетами у розвитку аграрної галузі України.

Список використаних джерел:

1. Грант на власну справу. Державні послуги онлайн. Дія. URL: <https://diia.gov.ua/services/grant-na-vlasnu-spravu> (дата звернення: 14.05.2026).
2. Департамент агропромислового розвитку Кіровоградської обласної державної адміністрації. URL: <https://apk.kr-admin.gov.ua/index.php> (дата звернення: 14.05.2026).
3. Державний аграрний реєстр. URL: <https://www.dar.gov.ua/> (дата звернення: 13.05.2026).
4. Mercy Corps. URL: <https://uasp.mercycorps.org/> (дата звернення: 13.05.2026).